

POLJOPRIVREDNA STRUČNA SLUŽBA D.O.O. POŽAREVAC
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I
VODOPRIVREDE

BILTEN

Datum : 28.10.2009. godine

Uređivački odbor: Grozdić Jovan dipl.ing., Stojšić Siniša dipl.ing., Jorgovanka Vlajkovic, dipl.ing., Stanković Stanislava, dipl.ing., Stojanović Aleksandar, dipl.ing., Rajčić Monika dipl.ing., Jovanović Zvezdana dipl.ing., Vujčić Nenad dipl.ing. i Lilja Miletić, dipl.ing.hem.

ZAŠTITA ULJANE REPICE

Bez obzira što je dug sušni period zahvatio Braničevski okrug treba nastaviti sa setvom uljane repice, kulture koja je ovoj godini ostavila ipak neki dohodak. Bolje je da seme čeka kišu u zemljištu nego u džaku, jer ako čekamo kišu, izgubićemo jednu kišu i odložićemo nicanje jer se i ovako kasni sa setvom.

Pored lucerke uljana repica je kultura koja prva niče u jesenjoj setvi pa je napadaju i štetni insekti.

U našim uslovima mlade biljke napadaju buvač i repičina lisna osa. Odmah posle nicanja na mladim biljkama možemo primetiti oštećenja u obliku sitnih tačkica, izgrizanih delova listova, kako lišće raste rupe se povećavaju što smanjuje asimilacionu površinu. Pored tih šteta uhranjene ženke posle parenja polažu jaja u terminalni pupoljak (kako vi to kažete bokvicu). Iz jaja se legu larve koje zaustavljaju porast u takve biljke su osuđene na propadanje tokom niskih temperatura preko zime (posebno ako ima golomarazice) ili u proleće kada krene intezivan porast neoštećene biljke nadržavaju oštećene i one propadaju ili zaostaju u porastu. Repičina lisna osa je štetočina koja redovno prati usev uljane repice. Uvek je prisutna sa većim ili manjim intezitetom. Druga generacija javlja se na uljanoj repici u jesen kada može napraviti velike štete izazivajući golobrst. Ženka polaže jaja na mlade biljke iz kojih se pile gusenice (pagusenice) crne boje koje se intezivno hrane uništavajući lisnu masu gde ostaje prošteđena samo nerevatura lista. Tako otećene biljke, posebno ako je oštećen terminalni pupoljak tokom zime izmrzavaju. Da bi se ove štete izbegle potrebno je usev posle nicanja stalno obilaziti i kontrolisati prisustvo štetočina. Dešava se da zakasnite sa merama zaštite pravdajući se da je gusenica pojala usev za

jednu noć. Pagusenice se intezivno hrane posebno u poslepodnevnim i večernjim časovima pa u to vreme treba izvoditi meru zaštite ako ste u mogućnosti, zavisno od veličine parcele i broja parcela.

Za ovu namenu možete koristiti preparate koji sadrže organofosforu i piretroidnu komponentu, čiste piretroide, neonikotoide i sl.

Za bliža obaveštenja ili razjašnjenja možete se obratiti Stručnoj poljoprivrednoj službi Požarevac na već poznate telefone: 012/553-131 i 012/553-133.

**Samostalni stručni saradnik
za zaštitu bilja
Dipl.ing. Siniša Stojić**

FORSIRANO MITARENJE (INDUKOVANI ODMOR)

To je postupak kojim se prekida ciklus nošenja kokoši (za 6-9 nedelja), pa se zatim nošenje obnavlja u novom ciklusu, koji je sa nižim vrhom nosivosti i kraćeg trajanja nego prvi ciklus. U toku pauze kokoši menjaju perje (mitarenje) ili ga ne menjaju (indukovani odmor), zavisno od primenjenog metoda.

Ono se primenjuje obično u periodu niske cene jaja na tržištu ili visokih cena mladih kokica. Prenosi su mu što se kokoši duže koriste u proizvodnji i što su jaja u drugom ciklusu nošenja (posle mitarenja) krupnija i boljeg konzumnog kvaliteta. Nedostaci su potrošnja hrane i drugi pogonski troškovi farme u periodu kada kokoši ne nose (pauza).

Metoda forsiranog mitarenja ima vrlo mnogo i dosta različitih (često se kaže: koliko proizvođača, toliko metoda mitarenja). Međutim, u praksi su najčešći i uobičajni postupci izazivanja mitarenja stvarnje stresa oduzimanjem hrane, vode i skraćanjem svetlostnog dana. Tri metoda forsiranog mitarenja izneta su, kao primeri, u sledećem pregledu:

	M i t a r e n j e		
	Brzo	Normalno	Sporo
Nosivost 50% posle nedelja:	6	6-8	9
Skraćiv.svetl.dana na 8 čas.	+	+	+
Oduzimanje smeše za nosilje na početku tretmana	10 dana	10 dana	10 dana
Davanje malo zrna za to vreme	+	+	+
Pun obrok mlevenog zrna	-	2-3 nedelje	4 ned. I više
Oduzimanje vode na početku tretmana	3 dana	-	-
Pun obrok smeše posle	10 dana	24-31 dana	6 i više ned.
Svetlosni dan 14-16 časova	+	+	

U sve tri metode na početku tretmana svetlosni dan se skraćuje na 8 časova, i vraća se na 14-16 časova sa ponovnim davanjem punog obroka smeše za nosilje. Isto tako, smeša za nosilje oduzima se u toku 10 dana, a kokošima se za to vreme daje po malo zrna. Za brzo mitarenje

oduzima se i voda u toku tri dana od početka tretmana. Davanje punog obroka mlevenog zrna ili smeše za nosilje pada u različito vreme, zavisno od metoda.

Kokoši u vreme ovog postupka gube telesnu masu, i taj gubitak treba da bude 25-30%. Za vreme mitarenja uslovi, ambijenta moraju da budu povoljni. Da bi postupak uspeo, kokoši na početku mitarenja treba da su zdrave i u dobroj kondiciji, da je kod lakog tripa kokoši nosivost između 60 i 70% a kod teškog tipa između 50 i 60%.

Za ekonomsku opravdanost forsiranog mitarenja odlučujući značaj imaju cene mladih kokica, cene jaja, cene hrane i situacija na tržištu. U svakom pojedinačnom slučaju to se mora posebno analizirati, pri čemu je prisutna izvesna dilema kakvi će se proizvodni rezultati ostvariti u drugom ciklusu nošenja. Ova neizvesnost donekle unosi izvesne elemente rizika u ovaj postupak, koji se, ipak, i pored toga, u praksi često primenjuje.

**Samostalni stručni saradnik
u stočarstvu,
Dipl.ing. Vujčić Nenad**

ŠTA TREBA ZNATI O SETVI OZIME PŠENICE VAN OPTIMALNOG ROKA

Najvažniji posao za poljoprivredne proizvođače, ovih dana, pored završetka berbe kukuruz, svakako je setva ozime pšenice. Za postizanje dobrih prinosa u proizvodnji pšenice moraju se ispuniti nekoliko preduslova:

- Blagovremena i kvalitetna osnovna obrada i predsetvena priprema zemljišta
- Zaoravanje NPK đubriva
- Setva deklarisanog semena
- Kvalitetna setva (dubina setve od 4-6cm)
- Poštovanje setvene norme za svaku sortu (od 250-270 kg/ha)
- Setva u optimalnom roku, i
- U proleće blagovremena prihrana azotnim đubrivima

Ako se u proizvodnji pšenice ispune gore navedeni uslovi može se očekivati dobar i stabilan prinos. Poseba pažnja treba trenutno da se obrati na rok setve.

U našim uslovima optimalni rok za setvu pšenice je od 5.-25. oktobra. Da bi se ovaj rok ispoštovao potrebno je, pre svega, izabrati povoljan predusev koji će što ranije osloboditi parcelu, kako bi ostalo dovoljno vremena za pravovremenu i kvalitetnu obradu i pripremu zemljišta. Dobri predusevi za pšenice su: soja, grašak, rani hibridi kukuruza i suncokreta. Usevi posejani u optimalnom roku imaju dovoljno vremena da dobro razviju kako korenov sistem tako i nadzemni deo biljke i da se pripreme za prezimljavanje, što je jedan od glavnih uslova za dobar start i ubrzani razvoj u proleće kada se i formira prinos. Jesenje setvu pšenice 2009. godine karakterišu loši agrometeorološki uslovi u avgustu i septembru odnosno nedostatak padavina. Veliki deficit vlage u zemljištu je onemogućio blagovremenu osnovnu obradu i predsetvenu pripremu tako da je u optimalnom roku na Braničevskom okrugu posejano samo 15% posto planiranih površina.

Poljoprivredni proizvođači koji nisu posejali ozimu pšenicu do 25. oktobra, a planiraju da seju, posebnu pažnju treba da obrate na izbor sorte kao i na količinu semena za setvu. Kod

zakasnelih rokova , za setvu treba sejati sorte tolerantne na rok setve a to su NS Dragana, Simonida , Arija , NS 40 S i Pibeda kao standard. Količina semena po jedinici površine se povećava tako , da za svakih desetak dana kašnjenja povećava se setvena norma za 10%.

Za sve proizvođače koji iz bilo kojih razloga setvu moraju da obave posle 20. novembra preporučuju se fakutativne sorte pšenice Nevesinjka, Venera i duge , koje mogu da se seju i do početka februara i da daju dobar prinos.

**Samostalni stručni saradnik
za ratarstvo
Dipl. Ing, Jorgovanka Vlajkovic**

SUZBIJANJE GLODARA U POLJU

I ovog puta vas podsećamo da zbog blagog jesenjeg perioda, aktivnost glodara je nesmanjenog intenziteta.

U tom smislu vam sugerišemo da obidete vaše parcele pod lucerkom i drugim leguminozama (crvena detelina i žuti zvezdan) kao i livade i pašnjake i parcele pod ozimim usevima, kako bi na vreme primetili prisustvo ovih štetnih glodara i pristupili njihovom suzbijanju.

Napominjemo da glodari prezimljavaju na međama, krajevima parcela, pored puteva i kanala i da na te delove posebno obratite pažnju.

Za suzbijanje glodara poželjno je da koristite gotove mamke na bazi CINFOSFIDA i BROMADIOLONA. Mamak se mora ubaciti u aktivne rupe, a rupe se moraju zatrpati, kako bi se sprečilo trovanje plemenite divljači.

Slike. Aktivne rupe glodara

**Samostalni stručni saradnik
za zaštitu bilja
Dipl.ing. Zvezdana Jovanović**